

Determining the Model of Marriage Stability Based on the Quality of Parent-Child Relationship and Attachment with the Mediating Role of Experience of Usness

Norouzi A¹, *Monirpour N², Mirzahosseini H³

Author Address

1. PhD Student in Counseling, Consulting Department, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran;

2. Associate Professor, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran;

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran.

Corresponding Author Email: Monirpour@qom-iaui.ac.ir

Received: 2021 December 6; Accepted: 2022 January 8

Abstract

Background & Objectives: The stability of marriage is one of the indicators of a good married life. One of the most important factors that affect the family's stability, durability, and growth is the quality of the parent-child relationship. On the other hand, the experience of usness in couples' relationships is a fundamental component and can help make couples' relationships more flexible. Experience of usness is a fundamental change in individual consciousness that focuses on both parties (couples). Also, the initial experiences of each person cause the formation of a kind of attachment and have an important impact on the development of personality and behavior in adulthood. This study aimed to provide a model of marriage stability based on the quality of parental relationship and attachment with the mediating role of experience of usness.

Methods: The research method was analytical-correlational. The study's statistical population included all married university students in Qom branch, Islamic Azad University, Qom City, Iran, in the academic year 2020-2021. The study sample included 250 students who had been married for three years or more. They were selected by purposeful sampling. To measure the main variables of the research, we used the Marital Instability Index (Edwards et al., 1987), Quality of Parental Relationship Questionnaire (Sanaei et al., 2008), Attachment Subscale of Bell Object Relations Inventory (Bell et al., 1985), Marital Union Subscale of Family Triad Systemic Scale (Cheraghi et al., 2017). Data analysis was performed at a significance level of 0.05 using descriptive and inferential statistical methods (path analysis) in SPSS 27 and LISREL 8.8 statistical software.

Results: The quality of the parent's relationship with the stability of the marriage had a direct and significant effect ($p=0.007$, $\beta=0.305$). Attachment directly and significantly impacted the stability of marriage ($p=0.015$, $\beta=0.220$). Also, the bootstrapping results showed that experience of usness mediates the relationship between the quality of the parents' relationship quality ($p=0.002$, $\beta=0.07$) and attachment ($p=0.016$, $\beta=0.052$) with the stability of the marriage. The results showed that the research model fits the collected data, and the research conceptual model was confirmed (RMSEA=0.001, CFI=0.99, AGFI=0.98).

Conclusion: The quality of the parent-child relationship and attachment are effective factors in the stability of marriage, and experience of usness affects the effect of these factors on the stability of marriage. Therefore, to increase the stability of marriage, it is necessary to pay attention to the role of mediating variables such as the experience of usness.

Keywords: Marriage stability, Experience of usness, Secure attachment, Quality of parental relationship.

تعیین مدل پایداری ازدواج براساس کیفیت رابطه والدین و دلبستگی با نقش میانجی تجربه مایی

اعظم نوروزی^۱، *نادر منیرپور^۲، حسن میرزاحسینی^۳

توضیحات نویسندگان

۱. دانشجوی دکتری مشاوره، گروه مشاوره، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران؛

۲. دانشیار، گروه روان‌شناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران؛

۳. استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.

*رایانامه نویسنده مسئول: Monirpoor@qom-iaui.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۵ آذر ۱۴۰۰؛ تاریخ پذیرش: ۱۸ دی ۱۴۰۰

چکیده

زمینه و هدف: پایداری ازدواج یکی از شاخص‌های زندگی زناشویی مناسب است. وجود یا نبود روابط زن و شوهری پایدار تأثیرات مثبت و منفی متعددی بر اعضای خانواده دارد. این پژوهش با هدف تعیین مدل پایداری ازدواج براساس کیفیت رابطه والدین و دلبستگی با نقش میانجی تجربه مایی انجام شد.

روش بررسی: روش تحقیق از نوع تحلیلی همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش را همه دانشجویان متأهل واحد قم در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ تشکیل دادند. نمونه تحقیق، ۲۵۰ نفر از دانشجویان بودند که به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. برای سنجش متغیرهای اصلی پژوهش از شاخص عدم ثبات زناشویی (ادواردز و همکاران، ۱۹۸۷)، خرده‌مقیاس اتحاد زناشویی مقیاس سیستمی-مثلی خانواده (چراغی و همکاران، ۱۳۹۶)، پرسش‌نامه کیفیت رابطه والدین (ثنایی و همکاران، ۱۳۸۷) و خرده‌مقیاس دلبستگی پرسش‌نامه روابط موضوعی بل (بل و همکاران، ۱۹۸۵) استفاده شد. تحلیل داده‌ها در سطح معناداری ۰/۰۵ با استفاده از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی (تحلیل مسیر) به کمک نرم‌افزارهای آماری SPSS نسخه ۲۷ و LISREL نسخه ۸/۸ انجام گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد، کیفیت رابطه والدین ($\beta=0/305, p=0/007$) و دلبستگی ($\beta=0/220, p=0/015$) اثر مثبت و معناداری بر پایداری ازدواج داشتند. همچنین نتایج حاصل از روش بوت‌استرپ مشخص کرد، تجربه مایی در رابطه بین کیفیت رابطه والدین ($\beta=0/07, p=0/002$) و دلبستگی ($\beta=0/052, p=0/016$) با پایداری ازدواج دارای نقش میانجیگری بود. شاخص‌های نکویی برازش ($AGFI=0/98, GFI=0/99, CFI=0/99, RMSEA=0/001$) نشان‌دهنده برازش مطلوب مدل پژوهش با داده‌های جمع‌آوری شده بود.

نتیجه‌گیری: براساس یافته‌های پژوهش، کیفیت رابطه والدین و دلبستگی از عوامل مؤثر پایداری ازدواج هستند و تجربه مایی تأثیر این عوامل را بر پایداری ازدواج تحت‌تأثیر قرار می‌دهد؛ بنابراین به‌منظور افزایش پایداری ازدواج، توجه بر نقش متغیرهای واسطه‌ای ازجمله تجربه مایی ضروری است.

کلیدواژه‌ها: پایداری ازدواج، تجربه مایی، دلبستگی ایمن، کیفیت رابطه والدین.

یکی از شاخص‌های زندگی زناشویی مناسب، پایداری ازدواج^۱ است (۱). این سازه در روابط زناشویی به عنوان باقی ماندن قانونی رابطه ازدواج در یک خانواده (وجودنداشتن انحلال یا طلاق) در طول زمان تعریف می‌شود. پایداری ازدواج موضوع مهمی است که در هر ازدواج باید به آن توجه داشت؛ چراکه شناسایی عوامل آن باعث کاهش طلاق و افزایش پایداری و دوام در ازدواج می‌شود.

روابط زن و شوهری پایدار و رضایت‌بخش، ویژگی‌های مثبت بسیاری را نظیر سلامت روانی و سلامت جسمانی و رشد، برای اعضای خانواده به همراه دارد. این روابط زن و شوهری محیطی مساعد را برای فرزندان فراهم می‌آورد و نیز رشد و سلامتی اعضای خانواده را بهبود می‌بخشد (۲). ازسوی دیگر تعارضات زن و شوهری و جدایی تهدیدهایی اساسی برای زوجین محسوب می‌شود و پایداری و کیفیت ازدواج را با خطر مواجه می‌کند و موجب ایجاد پیامدهای منفی و نامطلوب جسمانی، روان‌شناختی، اجتماعی و اقتصادی می‌شود. افزون‌براین، از نتایج یا پیامدهای نامطلوب برای بزرگسالان می‌توان به افسردگی و بهره‌وری ضعیف در کار اشاره کرد (۳). پایداری ازدواج برای فرزندان نیز عواقب نامطلوب زیادی به دنبال دارد. احتمال زیاد ابتلا به اختلالات شخصیتی، اضطراب، افسردگی و بزهکاری نوجوانی، بدرفتاری در مدرسه، ازدواج ناموفق و انتقال الگوهای تبادلی نافرجام زندگی والدین به نسل‌های جدید، مثال‌هایی از این پیامدها است.

درحالی‌که بعضی از ازدواج‌ها پس از مدت‌زمانی به جدایی منجر می‌شوند، تعداد زیادی از ازدواج‌ها نیز تا آخرین مرحله از چرخه یک خانواده معمولی تداوم پیدا می‌کنند. توجه به اینکه چه عواملی باعث پایداری این ازدواج‌ها می‌شود، می‌تواند موجب ارائه پیشنهادها یا راهکارهایی گردد که ازدواج و استحکام خانواده را پایدار کند. به بیانی دیگر، شناسایی این عوامل از طریق پژوهش‌های علمی، به ثبات پیمان زناشویی کمک می‌کند و میزان انواع طلاق را در جامعه کاهش می‌دهد (۴).

از عوامل بسیار مهمی که بر ثبات و دوام و رشد خانواده اثر می‌گذارد، کیفیت رابطه والدین^۲ است (۵). خانواده ساختار اولیه‌ای را فراهم می‌کند که درون آن کودک تولد می‌یابد، رشد می‌کند و پرورش می‌یابد و نوجوان از درون این ساختار راهی دوران بزرگسالی می‌شود. کیفیت روابط والدین با یکدیگر و روابط والدین و فرزندان عاملی اساسی برای سلامت فرزندان به شمار می‌رود. در این خصوص، نتایج پژوهش شادمانی نشان داد، میان رضایت زناشویی با سلامت خانواده پدری و میان رضایت زناشویی با رضایت زناشویی والدین رابطه مثبت معنادار وجود دارد (۶). فینیچام و می در پژوهشی با بررسی نبود پایداری در روابط عاشقانه، یکی از دلایل نبود پایداری و ثبات در روابط رمانتیک را کیفیت روابط ضعیف مطرح کردند (۷). جمشیدی و همکاران دریافتند، بین باورهای ارتباطی با بی‌ثباتی پیوند زناشویی رابطه وجود دارد (۸). فیاض صابری و همکاران نشان دادند، پایداری ازدواج

براساس سازگاری زناشویی پیش‌بینی می‌شود (۳).

خانواده همچون مجموعه‌ای سازمان‌یافته با خرده‌سیستم‌های یکپارچه است و تعاملات درون آن چرخه‌ای بی‌وقفه از انواع کنش و واکنش را به جریان می‌اندازد که یا به رشد اعضا و افزایش کیفیت روابط آنان می‌انجامد یا در رشد و روابط آن‌ها اختلال ایجاد می‌کند. لی و همکاران دریافتند، فارغ از جدایی یا ادامه ازدواج والدین، مشکلات هیجانی، رفتاری، اجتماعی، تحصیلی و نیز روابط بین‌فردی در آینده، متأثر از تعارض^۳ بین والدین است. تعارض میان والدین اگر همراه با خشونت کلامی و جسمانی هم نباشد، با ایجاد محیطی ناخوشایند، در درازمدت سلامت روانی و رشد طبیعی فرزندان و روابط آن‌ها را در آینده با مخاطره و چالش مواجه می‌سازد (۹).

متغیر دیگری که می‌تواند با پایداری ازدواج ارتباط داشته باشد، دلبستگی^۴ است. تجربیات اولیه هر فردی، تأثیر مهمی بر رشد شخصیت و رفتار او در دوران بزرگسالی دارد. از نمونه این‌گونه تجربه‌ها می‌توان ارتباطی عاطفی و احساسی قوی با مراقب اولیه را نام برد. رابطه عاطفی قوی و توأم با احساس امنیتی که بین کودک و مراقب وی به وجود می‌آید، دلبستگی نامیده می‌شود (۱۰). هوانگ و همکاران پژوهشی در زمینه دلبستگی والدین، دلبستگی عاشقانه و رضایت زناشویی در زوج‌های غیرهمجنس‌گرای تایوانی و تایلندی انجام دادند. نتیجه پژوهش نشان داد، سبک‌های دلبستگی می‌تواند با پایداری ازدواج در زوجین رابطه معناداری داشته باشد (۱۰). ازسوی دیگر رفاهی در پژوهشی مشخص کرد، بین سبک‌های دلبستگی و تعارضات زناشویی رابطه معناداری وجود دارد (۱۱). همین نتیجه در پژوهش محمد شارونی و همکاران که به روش مدل‌سازی انجام گرفت، مشاهده شد. (۱۲).

از عوامل مؤثر بر پایداری ازدواج می‌توان به تجربه مایی^۵ اشاره کرد (۱۳). رابطه متقابل من-تو برای اولین بار در فلسفه کانت^۶ مطرح شد و سپس به رابطه مایی تبدیل گردید. در تشریح تجربه مایی می‌توان گفت، ربط عاطفی بین دو نفر به محض مواجهه به این شکل اتفاق می‌افتد که من به حال تو نزدیک می‌شوم و تجربه و حس تو را تجربه و درک می‌کنم و این درک را به روشن‌ترین وجه ممکن به تو نشان می‌دهم و این انعکاس، رنج و درد را در تو کاهش می‌دهد. سپس پیوند افزایش می‌یابد و رضایتمندی از تو به من برمی‌گردد و یک نوع تبادل صورت می‌گیرد. من وقتی این رضایت را دریافت کرد، درد و رنج کاهش می‌یابد و باز این چرخه ادامه پیدا می‌کند و این مسئله در آخر منجر به تجربه مایی می‌شود (۱۴). پژوهش گیلدرسلو و همکاران مشخص کرد، زوجینی که از تجربه مایی بهره‌مند هستند، رابطه متقابل و صمیمی دارند. این امر موجب می‌شود تا زوجین دارای احساس مثبت در روابط خود باشند و از روابط خود رضایت بیشتری داشته باشند و سلامت روان در آن‌ها افزایش یابد (۱۵). اسکرت در پژوهشی نشان داد، تجربه مایی باعث ثبات و تاب‌آوری زناشویی در زوجین می‌شود (۱۶).

مطابق با آمارهای ثبت احوال و مرکز آمار ایران، آمار طلاق از سال ۱۳۸۸ تا به حال رو به افزایش بوده است؛ به‌طوری‌که آمار طلاق هر سال

4. Attachment

5. Experience of usness

6. Kant

1. Marriage stability

2. Quality of parental relationship

3. Conflict

حدود ۱۵ درصد رشد داشته است (به نقل از ۱۷). طلاق به معنای ناپایداری ازدواج و ناکارآمدی خانواده است. به نظر برخی محققان، با گسترش نگرانی از گسستگی در روابط زناشویی، شناسایی و فهم متغیرهایی که زوجین را در مقابل فرایند فروپاشی و جدایی حفظ می‌کند، موضوعی مهم و درخور توجه به شمار می‌رود؛ بنابراین تمرکز بر عوامل پایداری در روابط زناشویی به جای تمرکز بر عوامل آسیب‌زا مدنظر محققان این حوزه است.

نکته مهم دیگر درخصوص پایداری ازدواج، تأثیرپذیری آن از بافت فرهنگی و مذهبی است. به نظر می‌رسد عوامل ازدواج پایدار در ایران، به لحاظ فرهنگی و مذهبی می‌تواند متفاوت از بافت فرهنگی ازدواج در غرب باشد؛ زیرا فرهنگ ایرانی اسلامی بر پایداری ازدواج تأکید دارد و خانواده‌محور است (۱۷). به همین دلیل و باتوجه به آمار روزافزون طلاق در سال‌های اخیر و آسیب‌ها و ناتوانی‌های ناشی از آن بر اعضای خانواده و کل جامعه، نیاز به انجام پژوهش‌های متعدد در این زمینه احساس می‌شود. از سوی دیگر باتوجه به اهمیت هریک از متغیرهای سبک‌های دلبستگی، کیفیت رابطه والدین و تجربه مایی در پایداری ازدواج و از آنجاکه باتوجه به بررسی‌های انجام‌شده، ترکیب مدل حاضر تاکنون تحقیق نشده است، مسئله پایداری ازدواج در تحقیق حاضر به عنوان چالش در نظر گرفته شد که برای رفع آن، ارتباط کیفیت رابطه والدین و دلبستگی با نقش میانجی تجربه مایی در قالب یک مدل بررسی شد؛ از این رو الگوی پیشنهادی می‌تواند بستر و زمینه لازم را برای طراحی و اجرای برنامه‌های مداخله‌ای کارآمد به منظور ارتقای پایداری ازدواج فراهم کند. بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف تعیین مدل پایداری ازدواج براساس کیفیت رابطه والدین و دلبستگی با میانجیگری تجربه مایی انجام شد.

۲ روش‌بررسی

پژوهش حاضر در رده تحقیقات تحلیلی همبستگی قرار داشت. جامعه آماری را همه دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم با حداقل سابقه سه سال زندگی مشترک در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ تشکیل دادند. حجم نمونه باتوجه به قاعده سرانگشتی هر پارامتر، بیست نفر انتخاب شد (۱۸). به دلیل وجود دوازده پارامتر در مدل پژوهش ($240 = 20 \times 12$)، ۲۵۰ دانشجوی متأهلی که سه سال و بیشتر از زمان ازدواج آن‌ها می‌گذشت، با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. به علت مقابله با افت شرکت‌کنندگان حجم نمونه ده نفر بیشتر در نظر گرفته شد. قبل از تکمیل پرسش‌نامه‌ها، ملاحظات اخلاقی از جمله آگاه‌کردن افراد شرکت‌کننده در تحقیق حاضر از اهداف پژوهش و داوطلبانه بودن شرکت در پژوهش لحاظ شد و به منظور رعایت محرمانه بودن نتایج، نوشتن نام و نام خانوادگی اختیاری بود.

برای جمع‌آوری داده‌های پژوهش ابزارهای زیر به کار رفت.

– شاخص عدم ثبات زناشویی^۱: برای سنجش میزان پایداری ازدواج از شاخص عدم ثبات زناشویی استفاده شد. ادواردز و همکاران در سال ۱۹۸۷ این پرسش‌نامه را ساختند (۱۹). پرسش‌نامه دارای چهارده

گویه است و نمره‌گذاری آن در طیف لیکرت چهاردرجه‌ای (۱=هرگز، ۲=گاهی، ۳=اغلب اوقات، ۴=همیشه) انجام می‌شود. نمره بیشتر نشان‌دهنده ثبات زناشویی کمتر است (۱۹). در پژوهش ادواردز و همکاران روایی همگرایی پرسش‌نامه از طریق ضریب همبستگی اسپیرمن بررسی شد و رابطه آن با میزان جدایی و طلاق ۰/۸۰ بود و پایایی آن در نمونه‌ای ۲۰۳۴ نفری از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش شد (۱۹). پایایی و روایی این آزمون در ایران توسط یاری‌پور روی پنجاه زوج متقاضی طلاق در محاکم دادگستری استان قم (گروه آزمایش) و پنجاه زوج غیرارجاعی براساس احتمال طلاق زیاد (گروه کنترل) بررسی شد و شاخص پایایی آن در کل نمونه با ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۳ به دست آمد (به نقل از ۳). روایی افتراقی پرسش‌نامه نیز در پژوهش قزلسفلو و هاشمی از طریق ارتباط منفی آن با مقیاس سازگاری زناشویی به تأیید رسید (۲۰).

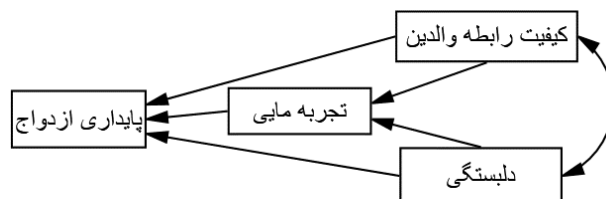
– پرسش‌نامه کیفیت رابطه والدین: ثنایی و همکاران در سال ۱۳۸۷ این ابزار را ساختند و برای آزمودن اثرات مشاوره‌ای تقابل طراحی شد که رویکردی رفتاری در مشاوره زناشویی است. پرسش‌نامه دارای ده گویه در طیف لیکرت ده‌درجه‌ای (از کاملاً نامطلوب=۱ تا کاملاً مطلوب=۱۰) است. دامنه نمرات کل مقیاس بین ۱۰ تا ۱۰۰ است و برای به دست آوردن شاخص کلی می‌توان کل سؤالات را جمع کرد (به نقل از ۲۱). در زمینه اعتبار این پرسش‌نامه، پژوهش ثنایی و همکاران نشان داد، زن و شوهرهایی که از وجود آن‌ها برای ساختن مقیاس استفاده شده است، ابتدا در مشاوره برون‌ریزی و سپس در مشاوره تقابل شرکت کرده‌اند. نمرات آزمودنی‌ها تحت مشاوره برون‌ریزی کمتر از نمرات آن‌ها در خلال مشاوره تقابل بود؛ نکته‌ای که نشان می‌دهد این ابزار برای اندازه‌گیری متغیر مدنظر حساس است و این شاهدهی بر روایی ابزار محسوب می‌شود. پایایی پرسش‌نامه نیز برابر ۰/۹۵ گزارش شد (به نقل از ۲۱).

– پرسش‌نامه روابط موضوعی بل^۲: برای سنجش دلبستگی در پژوهش حاضر از پرسش‌نامه روابط موضوعی بل ساخته‌شده توسط بل و همکاران در سال ۱۹۸۵ استفاده شد. این پرسش‌نامه بخشی از پرسش‌نامه نودگزینه‌ای روابط موضوعی و واقعیت‌سنجی بل است (۲۲). در تحقیق حاضر فقط از خرده‌مقیاس دلبستگی (۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵) این پرسش‌نامه استفاده شد. نحوه پاسخ‌گویی به پرسش‌نامه به این شکل است که بر مبنای راهنمای ارائه‌شده آزمودنی برای هریک از سؤالات پاسخ صحیح یا غلط (۱ و صفر) را انتخاب می‌کند. بر حسب کلید پرسش‌نامه، گزینه صحیح نمره ۱ می‌گیرد و برای برخی دیگر گزینه غلط نمره ۱ می‌گیرد، جمع نمرات سؤالات مربوط به هر خرده‌مقیاس نمره فرد را در هریک از آن‌ها مشخص می‌کند. نمرات بیشتر نشان‌دهنده دلبستگی ایمن است (۲۲). بل درباره پایایی و روایی پرسش‌نامه گزارش کرد، ابزار مذکور از این لحاظ که توانایی تفکیک جمعیت بالینی افراد دارای اختلال شخصیت مرزی را دارد، از درجه خوبی از اعتبار تفکیکی برخوردار است. همچنین از لحاظ همبستگی زیاد آن با دیگر ابزارهای سنجش آسیب‌پذیری روانی همچون مقیاس درجه‌بندی علائم مختصر

۲. Bell Object Relations Inventory

۱. Marital Instability Index (MII)

سنجش تجربه مایی، از خرده‌مقیاس اتحاد زناشویی این مقیاس استفاده شد. خرده‌مقیاس اتحاد زناشویی هفده سؤال دارد و طیف نمره‌گذاری آن براساس لیکرت پنج‌گزینه‌ای است. سؤالات ۷، ۱۰، ۱۵، ۱۶ و ۱۷ به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. به‌منظور به‌دست‌آوردن امتیاز کلی خرده‌مقیاس مجموع امتیازات تک‌تک سؤالات محاسبه می‌شود. امتیازات کلی بیشتر نشان‌دهنده اتحاد زناشویی بیشتر پاسخ‌دهنده با همسرش خواهد بود و برعکس (۲۶). در پژوهش چراغی و همکاران، روایی صوری و محتوایی مقیاس با استفاده از نظر کارشناسان و اساتید سنجش و تأیید شد. با استفاده از تحلیل عاملی نیز روایی سازه آن به‌تأیید رسید. برای محاسبه پایایی خرده‌مقیاس از آلفای کرونباخ استفاده شد که نتیجه ۰/۹۵ بود (۲۶). مدل مفهومی تحقیق در شکل ۱ آورده شده است.

شکل ۱. مدل مفهومی پایداری ازدواج براساس کیفیت رابطه والدین و دلبستگی با نقش میانجی تجربه مایی

و CFI بیشتر از ۰/۹۰ است (۲۷).

۳ یافته‌ها

حجم نمونه نهایی تحقیق حاضر، ۲۵۰ نفر بود. از این تعداد ۱۶۰ نفر (۶۴ درصد) زن و ۹۰ نفر (۳۶ درصد) مرد بودند. از لحاظ سنی، ۴۴ نفر (۱۷/۵ درصد) کمتر از ۲۵ سال، ۳۴ نفر (۱۳/۵ درصد) بین ۲۵ تا ۳۰ سال، ۵۸ نفر (۲۳/۱ درصد) بین ۳۱ تا ۳۵ سال و ۱۱۱ نفر (۴۴/۶ درصد) بیشتر از ۳۶ سال سن داشتند. تعداد ۳ نفر نیز وضعیت سنی خود را مشخص نکردند. از نظر سطح تحصیلات ۱۰۰ نفر (۳۹/۷ درصد) دانشجوی کارشناسی و ۵۹ نفر (۲۳/۷ درصد) دانشجوی دکترا بودند. شاخص‌های توصیفی متغیرهای اصلی پژوهش در جدول زیر گزارش شده است.

جدول ۱. شاخص‌های متغیرهای اصلی پژوهش (n=۲۵۰)

متغیر	میانگین	انحراف معیار	کجی	کشیدگی	حداقل	حداکثر	K-S	مقدار احتمال
پایداری ازدواج	۲۳/۰۰	۷/۸۰۵	۰/۹۷۶	۰/۴۳۸	۱۴	۵۶	۰/۱۱۳	۰/۰۸۸
کیفیت رابطه والدین	۷۰/۹۸	۲۱/۱۵۳	-۱/۲۰۶	۰/۸۵۲	۱۰	۱۰۰	۰/۱۱۴	۰/۲۰۰
دلبستگی	۵/۱۹	۲/۹۸۸	۰/۶۲۴	-۰/۱۸۹	۰	۱۲	۰/۱۱۸	۰/۱۹۹
تجربه مایی	۵۵/۴۹	۸/۶۸۸	۰/۱۳۵	۰/۳۳۲	۱۷	۷۳	۰/۱۴۰	۰/۰۵۷

ازدواج به‌عنوان متغیر وابسته اصلی، ۲۳/۰۰ با انحراف معیار ۷/۸۰

روان‌پزشکی^۱، اعتبار هم‌زمان پذیرفتنی را برای آن برآورد کرد (۲۳). بررسی روایی و پایایی این پرسش‌نامه در ایران توسط هادی‌نژاد و همکاران صورت گرفت. آن‌ها ضریب آلفای کرونباخ را برای خرده‌مقیاس دلبستگی مقدار ۰/۷۴ گزارش کردند. روایی همگرایی پرسش‌نامه نیز از طریق ارتباط معنادار آن با مؤلفه‌های پرسش‌نامه نودسؤالی علائم فرم بازنگری‌شده^۲ (SCL-90-R) به‌تأیید رسید. دامنه ضرایب همبستگی بین مؤلفه‌های دو پرسش‌نامه بین ۰/۳۱۶ تا ۰/۶۸۰ بود (۲۴). در پژوهش مسگریان و همکاران، روایی همگرا و واگرای پرسش‌نامه از طریق محاسبه همبستگی پیرسون با سطوح سازوکارهای دفاعی تأیید شد (۲۵).

– مقیاس سیستمی– مثالی خانواده^۳: این مقیاس توسط چراغی و همکاران در سال ۱۳۹۶ طراحی شد (۲۶). در این پژوهش برای

در این تحقیق، شاخص‌های آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار، فراوانی و درصد برای خلاصه‌کردن و توصیف اطلاعات به‌کار رفت. همچنین برای بررسی پیش‌فرض‌ها و در بخش آمار استنباطی از شاخص‌های کجی و کشیدگی، آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف^۴، شاخص مردیا^۵، ضریب همبستگی پیرسون و آزمون آماری تحلیل مسیر^۶ به‌روش بیشینه درست‌نمایی^۷ در نرم‌افزارهای آماری SPSS نسخه ۲۷ و LISREL نسخه ۸/۸ استفاده شد. شاخص‌های نکویی برازش نیز شامل مجذورکای، شاخص نسبت مجذورکای به درجه آزادی (χ^2/df)، شاخص مجذور میانگین مربعات خطای تقریب^۸ (RMSEA)، شاخص نکویی برازش^۹ (GFI)، شاخص نکویی برازش تعدیل‌یافته^{۱۰} (AGF) و شاخص برازش تطبیقی^{۱۱} (CFI) بود. مقدار پذیرفتنی برای مجذورکای احتمال بیشتر از ۰/۰۵، شاخص نسبت مجذورکای به درجه آزادی (χ^2/df) کوچک‌تر از ۳، شاخص مجذور میانگین مربعات خطای تقریب (RMSEA) کوچک‌تر از ۰/۰۸ و شاخص‌های GFI و AGFI

برطبق داده‌های گزارش‌شده در جدول ۱، میانگین نمره کل پایداری

7. Maximum likelihood

8. Root mean square error of approximation

9. Goodness of fit

10. Adjusted goodness of fit index

11. Comparative fit index

1. Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS)

2. Symptom Checklist-90-Revised

3. Family Triad Systemic Scale

4. Kolmogorov-Smirnov (K-S)

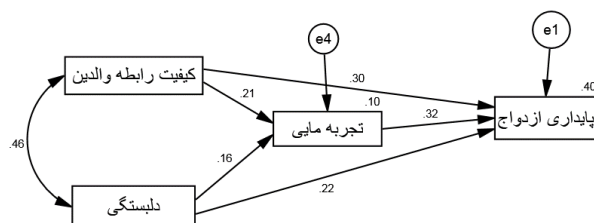
5. Mardia value

6. Path analysis

کولموگروف اسمیرنف، نرمال بودن چندمتغیری داده‌ها با استفاده از شاخص استاندارد شدهٔ مردیا (کمتر از ۳)، خطی بودن رابطهٔ بین متغیرها از طریق نمودار پراکندگی^۱، نبود هم‌خطی با استفاده از ضرایب همبستگی بین متغیرها (کمتر از ۰/۶۰) و حجم نمونهٔ مناسب با استفاده از قاعدهٔ سرانگشتی بیست نمونه برای هر پارامتر بررسی و تأیید شد. پس از بررسی و تأیید وجود مفروضه‌های مدل‌سازی معادلات ساختاری، مدل مفروض پژوهش به شرح زیر برآزش شد.

بود. شاخص‌های کجی و کشیدگی نمرهٔ کل متغیرهای اصلی پژوهش نیز در دامنهٔ ۱ تا ۱- قرار داشت. همچنین مقادیر احتمال (p) آزمون کولموگروف اسمیرنف (K-S) بزرگ‌تر از ۰/۰۵ بود و نتایج هر دو روش، نرمال بودن توزیع داده‌ها را نشان داد.

نتایج حاصل از برآزش مدل پژوهش در جدول ۲ و برآورد ضرایب استاندارد مسیر بین متغیرها در شکل ۲ ارائه شده است. قبل از انجام آزمون تحلیل مسیر، پیش‌فرض‌های آن شامل نرمال بودن تک‌متغیری داده‌ها از طریق شاخص‌های کجی و کشیدگی (۱- تا ۱+) و آزمون

شکل ۲. مدل تحلیل مسیر رابطهٔ کیفیت رابطه والدین و دبستگی با پایداری ازدواج در حالت بتای استاندارد

در جدول ۲، شاخص‌های نکویی برآزش مدل ارائه شده است.

جدول ۲. شاخص‌های نکویی برآزش مدل پژوهش

شاخص‌های برازندگی	χ^2	df	χ^2/df	RMSEA	GFI	AGFI	CFI
مدل پژوهش	۱	۱	۱	۰/۰۰۱	۰/۹۹	۰/۹۸	۰/۹۹

شاخص‌های نکویی برآزش مدل اولیه در جدول ۲ نشان می‌دهد که همهٔ شاخص‌های نکویی برآزش از مقادیر پذیرفتنی برخوردار است و میزان برآزش مدل در سطح عالی قرار دارد؛ بنابراین برآزش مدل تحقیق به‌تأیید رسیده است و فرضیهٔ اصلی تحقیق تأیید می‌شود. در جدول ۳ معناداری ضرایب غیراستاندارد ارائه شده است.

جدول ۳. معناداری ضرایب غیراستاندارد مسیر بین متغیرهای کیفیت رابطه والدین و دبستگی با پایداری ازدواج

از متغیر	به متغیر	برآورد غیراستاندارد (b)	خطای معیار	مقدار بحرانی	مقدار احتمال
دبستگی	تجربهٔ مایی	۰/۴۵۳	۰/۱۶۹	۲/۶۷۷	۰/۰۰۷
کیفیت رابطه والدین	تجربهٔ مایی	۰/۰۸۵	۰/۰۲۴	۳/۵۸۹	<۰/۰۰۱
دبستگی	پایداری ازدواج	۰/۵۴۲	۰/۱۲۲	۴/۴۳۹	<۰/۰۰۱
کیفیت رابطه والدین	پایداری ازدواج	۰/۱۰۵	۰/۰۱۷	۶/۱۰۱	<۰/۰۰۱
تجربهٔ مایی	پایداری ازدواج	۰/۲۸۳	۰/۰۴۰	۷/۰۶۸	<۰/۰۰۱

همان‌گونه که از یافته‌های مندرج در جدول ۳ مشاهده می‌شود، همهٔ ضرایب مسیر به پایداری ازدواج معنادار است ($p < ۰/۰۱$). برای بررسی نقش میانجی متغیر تجربهٔ مایی در رابطهٔ بین کیفیت رابطهٔ والدین و دبستگی با پایداری ازدواج، ضرایب مستقیم و غیرمستقیم و کل بین این متغیرها از طریق روش بوت‌استرپ^۲ (خودگردان‌سازی) محاسبه شدند. ضرایب مذکور در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴. اثرات استاندارد مستقیم و غیرمستقیم و کلی متغیرهای برون‌زا (کیفیت رابطه والدین و دبستگی) بر متغیر درون‌زا (پایداری ازدواج)

اثر	مسیرها	مقدار β	حد کمتر	حد بیشتر	مقدار احتمال
مستقیم	کیفیت رابطه والدین - پایداری ازدواج	۰/۳۰۵	۰/۲۱۷	۰/۳۹۳	۰/۰۰۷
	دبستگی - پایداری ازدواج	۰/۲۲۰	۰/۱۲۲	۰/۳۱۱	۰/۰۱۵
غیرمستقیم	کیفیت رابطه والدین - تجربهٔ مایی - پایداری ازدواج	۰/۰۷۰	۰/۰۳۷	۰/۱۳۷	۰/۰۰۲
	دبستگی - تجربهٔ مایی - پایداری ازدواج	۰/۰۵۲	۰/۰۱۴	۰/۰۹۲	۰/۰۱۶
کل	کیفیت رابطه والدین - تجربهٔ مایی - پایداری ازدواج	۰/۳۷۴	۰/۲۸۱	۰/۴۵۷	۰/۰۰۷
	دبستگی - تجربهٔ مایی - پایداری ازدواج	۰/۲۷۲	۰/۱۸۱	۰/۳۷۱	۰/۰۱۰

^۲. Bootstrapping

^۱. Scatterplot Matrice

براساس داده‌های جدول ۴، ضریب مسیر مستقیم بین کیفیت رابطه والدین با پایداری ازدواج ($\beta = 0.305, p = 0.007$) و ضریب مسیر مستقیم بین دلبستگی با پایداری ازدواج ($\beta = 0.220, p = 0.015$) در مدل پژوهش معنادار بود. همچنین نتایج نشان داد، ضریب مسیر غیرمستقیم بین کیفیت رابطه والدین با پایداری ازدواج از طریق متغیر وابسته میانی (تجربه مایی) معنادار بود ($\beta = 0.070, p = 0.002$) و ضریب مسیر غیرمستقیم بین دلبستگی با پایداری ازدواج از طریق متغیر وابسته میانی (تجربه مایی) معنادار بود ($\beta = 0.052, p = 0.016$). با توجه به نتایج می‌توان استنباط کرد که تجربه مایی رابطه بین کیفیت رابطه والدین و دلبستگی را با پایداری ازدواج میانجی‌گری می‌کند.

۴ بحث

پژوهش حاضر با هدف تعیین مدل پایداری ازدواج براساس کیفیت رابطه والدین و دلبستگی با نقش میانجی تجربه مایی انجام شد. نتایج نشان داد، مدل ارائه‌شده با داده‌های تجربی جمع‌آوری‌شده برازش داشته است. همه روابط ترسیم‌شده بین متغیرهای اصلی در مدل تحقیق از نظر آماری معنادار بودند. مقایسه نتایج حاصل از این پژوهش با یافته‌های تحقیقات قبلی، حاکی از همسویی نتایج به‌دست‌آمده با یافته‌های تحقیقات قبلی است.

براساس نتایج پژوهش حاضر، ضریب مسیر اصلی بین کیفیت رابطه والدین با پایداری ازدواج در مدل از نظر آماری معنادار بود. این یافته با نتایج پیشین همخوان است. نتایج پژوهش شادمانی مشخص کرد، بین رضایت زناشویی افراد با سلامت خانواده پدری آن‌ها ارتباط وجود دارد (۶). لی و همکاران نشان دادند، روابط زناشویی بر سلامت روانی فرزندان تأثیر می‌گذارد (۹). در تبیین این یافته پژوهش حاضر می‌توان اذعان کرد که ازدواج یا پیوند زناشویی پیمانی است که به‌موجب آن به‌شکل عمومی یک زن و مرد باهم شریک و متحد می‌شوند و خانواده‌ای را تشکیل می‌دهند. درواقع هدف ازدواج تشکیل خانواده بوده که تمایل به این امر در نهاد انسان گذاشته شده است. ازدواج مناسب می‌تواند پایداری مطمئنی را برای ادامه زندگی مشترک ایجاد کند و یکی از عوامل ازدواج پایدار و مناسب خانواده تعاملات درون آن خانواده به‌خصوص تعامل بین پدر و مادر است. نظریه‌پردازان یادگیری اجتماعی بر نفوذ والدین در شکل‌گیری رفتار فرزندان تأکید دارند. به این ترتیب سلامت محیط خانواده اصلی و محتوای یادگیری‌های اتفاق‌افتاده در بستر آن خانواده، اهمیت زیادی دارد؛ بنابراین می‌توان بیان کرد، والدین سالم، خانواده‌های سالم را می‌سازند و خانواده‌های سالم، جامعه سالم را ایجاد می‌کنند (۲۸)؛ درنتیجه زمانی که فردی در بستر خانواده‌ای سالم پرورش می‌یابد، به‌احتمال زیاد از لحاظ روان‌شناختی و عاطفی رشد مناسبی دارد و به بلوغ لازم خواهد رسید تا بتواند فرد دیگری را وارد زندگی خود کند و تشکیل خانواده‌ای جدید دهد. این مسئله همانند حلقه‌های زنجیر به همدیگر متصل است و پایداری یک ازدواج و رابطه می‌تواند به تشکیل خانواده‌ای پایدار کمک کند و فرزندان که در این بستر رشد می‌کنند به رشد کافی برسند.

در همین راستا اما از جنبه‌ای دیگر در پژوهش فی‌نچام و می مشخص شد،

یکی از علل اصلی ناپایداری ازدواج، کیفیت ضعیف روابط بین زوج‌ها است (۷). همین یافته به‌نوعی در پژوهش جمشیدی و همکاران نیز مشاهده شد و رابطه معناداری بین باورهای ارتباطی با بی‌ثباتی پیوند زناشویی به‌دست آمد (۸). نتیجه حاصل از این پژوهش با یافته پژوهش فیاض صابری و همکاران در یک راستا قرار می‌گیرد. فیاض صابری و همکاران نشان دادند، سازگاری زناشویی می‌تواند تعارضات زناشویی را پیش‌بینی کند و تعارضات زناشویی یکی از علل بی‌ثباتی ازدواج محسوب می‌شود (۳).

در تبیین رابطه بین کیفیت روابط والدین با بی‌ثباتی ازدواج می‌توان از رویکرد نظریه سیستمی نیز بهره گرفت. این رویکرد نشان می‌دهد که چگونه کیفیت رابطه بین والدین بر ماهیت ارتباط بین و درون دیگر خرده‌سیستم‌های خانواده تأثیر می‌گذارد و از آن تأثیر می‌پذیرد. همچنین رویکرد مذکور به تبیین چرایی این احتمال می‌پردازد که آشفتگی در رابطه درون خانواده (مثل رابطه دوسویه زناشویی) بر دیگر روابط درون سیستم (روابط دوسویه والد-فرزند) تأثیر منفی و نامطلوب دارد (۲۹). یک الگوی رابطه‌ای بدکارکرد در خانواده مثلث‌سازی^۱ است که طی آن وارد کردن فرزند به درگیری بین والدین، به‌منظور فرونشاندن تنش و بازگرداندن ثبات به خرده‌سیستم زناشویی دچار استرس می‌تواند به تأثیر منفی تعارضات زناشویی بر فرزندان دامن بزند و روابط فرزندان با همسرانشان را در آینده تحت تأثیر خود قرار دهد (۳۰).

همچنین براساس نتایج پژوهش حاضر، ضریب مسیر اصلی بین دلبستگی با پایداری ازدواج در مدل از نظر آماری معنادار بود. این نتیجه با یافته‌های تحقیقات پیشین همخوان است. نتایج پژوهش هوانگ و همکاران نشان‌دهنده ارتباط معنادار بین سبک‌های دلبستگی و پایداری ازدواج در زوج‌های تایوانی و تایلندی بود (۱۰). درحقیقت افراد دارای سبک دلبستگی ایمن دارای والدینی هستند که بدون قید و شرط به آن‌ها آرامش می‌دهند. آن‌ها به کودکان خود کمک می‌کنند که به کاوشگری بپردازند، درقبال خواسته‌های آنان پاسخ‌گو هستند، فضایی امن برایشان فراهم می‌کنند تا به تمرین مهارت‌های جرئت‌ورزی و ابراز وجود بپردازند و هیچ‌یک از نیازهای آن‌ها مبنی بر نشان دادن مهارت‌ها و توانایی‌هایشان با محدودیت و سرکوبی و ممانعت روبه‌رو نمی‌شود (۳۱)؛ بنابراین افراد در فضایی کاملاً مطلوب به رشد عزت‌نفس سالم می‌پردازند و این دسته از انسان‌ها، به پرورش سطوح بالای عزت‌نفس گرایش دارند؛ درحالی‌که کودکان با دلبستگی ناایمن بیشتر، دربرابر مشکلات روان‌شناختی و ارتباطی آسیب‌پذیر هستند.

در همین زمینه پژوهش رفاهی مشخص کرد، سبک‌های دلبستگی با تعارضات زناشویی رابطه معنادار دارند (۱۱). محمد شارونی و همکاران در تحقیق خود رابطه سبک‌های دلبستگی را با تعارضات زناشویی تأیید کردند (۱۲). در توضیح این یافته پژوهشی می‌توان این‌گونه استنباط کرد که افراد دارای سبک دلبستگی ناایمن به دیگران اعتماد نمی‌کنند و همیشه نوعی فاصله هیجانی را از دیگران حفظ می‌کنند و اغلب تنها و متخاصم هستند. همچنین با توجه به این امر که افراد مذکور در دوران کودکی روابط پایدار و باثباتی با والد خود نداشته‌اند و مادر خویش را به‌عنوان پایگاهی امن ندانسته‌اند، بعدها ویژگی‌هایی را از خود

¹. Triangulation

نشان می‌دهند که پایداری ازدواج را از طریق تعارضات زناشویی با مشکلاتی مواجه می‌سازد (۳۲).

در نهایت نتایج مشخص کرد، متغیر تجربه مایی در رابطه بین کیفیت رابطه والدین و دلبستگی با پایداری ازدواج نقش میانجی دارد و این یافته هماهنگ با نتایج پیشین است. گیلدرسلو و همکاران دریافتند، زوجینی که از تجربه مایی بهره‌مند هستند، رابطه متقابل و صمیمی دارند. این امر موجب می‌شود زوجین دارای احساس مثبت در روابط خود باشند و از روابط خود رضایت بیشتری داشته باشند و سلامت روان و پایداری ازدواج در آن‌ها افزایش یابد (۱۵). همچنین در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد، در تجربه مایی افشاگری شخصی همراه با تأکید بر پذیرش و احترام وجود دارد. به همین دلیل، تجربه مایی که نیاز به بستری امن برای نزدیک شدن به همدیگر و به اشتراک گذاشتن همدیگر دارد، به احتمال زیاد ارتباط بین این دو متغیر را با توجه به نوع سبک دلبستگی ناایمن و ایمن تعدیل یا ارتقا می‌بخشد (۳۳). اسکرت در پژوهشی نشان داد، تجربه مایی باعث ثبات و تاب‌آوری زناشویی می‌شود (۱۶). در توضیح این امر می‌توان گفت، اگر در افراد سبک دلبستگی ناایمن تاحدودی شکل گرفته باشد، اما افراد در زندگی مشترک خود به درک درستی از تجربه مایی دست یابند، قادر هستند با کنار هم بودن از پس این سبک ناایمن برآیند و پایداری ازدواج را تقویت کنند؛ بنابراین تجربه مایی می‌تواند تأثیرات سبک دلبستگی در پایداری را تحت تأثیر قرار دهد.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به نوع طرح پژوهش اشاره کرد که اصولاً از نظر تعیین روابط علت و معلولی محدودیت وجود داشت. همچنین محدودیت دیگر در انتخاب روش نمونه‌گیری به دلیل شرایط همه‌گیری ویروس کرونا بود.

با توجه به آنکه فضای دانشگاه‌ها دارای نقاط قوت برای برگزاری کارگاه‌های مختلف در زمینه پایداری ازدواج است، پیشنهاد می‌شود برای ارتقای این متغیر مهم و نیز شناساندن هرچه بهتر اهمیت آن برنامه‌ریزی صورت گیرد و با حضور والدین و دانشجویان، اهمیت متغیرهای کیفیت رابطه والدین، دلبستگی و به‌ویژه تجربه مایی در افزایش پایداری ازدواج بهتر به آن‌ها توضیح داده شود. همچنین توصیه می‌شود کارگاه‌ها و برنامه‌های کاربردی برای شناساندن انواع سبک‌های دلبستگی و ارتقای کیفیت رابطه والدین برای همه افراد متأهل جامعه برگزار شود تا با آموزش به آن‌ها، پایداری ازدواج در سطح جامعه افزایش یابد.

۵ نتیجه‌گیری

تشکیل خانواده‌های پایدار، پویا و بانشاط لازمه وجود جامعه‌ای سالم است. افزایش پایداری در ازدواج موجب می‌شود بسیاری از مشکلات

روانی و عاطفی و اجتماعی خانواده‌ها و همچنین کل جامعه کاهش یابد. عوامل متعددی در پایداری ازدواج مؤثر است. براساس نتایج تحقیق حاضر، کیفیت رابطه والدین و دلبستگی از عوامل مؤثر پایداری ازدواج هستند و تجربه مایی تأثیر این عوامل را بر پایداری ازدواج تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ بنابراین به‌منظور افزایش پایداری ازدواج، توجه به نقش متغیرهای واسطه‌ای از جمله تجربه مایی ضروری است.

۶ تشکر و قدردانی

از همه شرکت‌کنندگان در پژوهش حاضر و تمامی افرادی که در اجرای این پژوهش ما را یاری کردند، سپاسگزاریم.

۷ بیانیه‌ها

تأییدیه اخلاقی و رضایت از شرکت‌کنندگان

این مقاله برگرفته از رساله دکتری مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم است. رعایت ملاحظات اخلاقی در پژوهش با جلب رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان صورت گرفت و درباره محرمانه‌بودن نتایج به شرکت‌کنندگان اطمینان داده شد. پژوهش حاضر دارای کد اخلاق از واحد قم به شماره IR.IAU.QOM.1400/032 است.

رضایت برای انتشار

این امر غیرقابل اجرا است.

دردسترس بودن داده‌ها

داده‌های آماری نتایج گزارش شده در مقاله، به‌صورت فایل نرم‌افزارهای آماری اکسل و SPSS ذخیره شده است و نزد نویسنده مسئول حفظ خواهد شد.

تضاد منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله هیچ تعارض منافی ندارد.

منابع مالی

همه منابع مالی از هزینه‌های شخصی بوده و توسط هیچ نهاد یا سازمانی حمایتی صورت نگرفته است.

مشارکت نویسندگان

در تدوین این مقاله همه نویسندگان در طراحی، روش‌شناسی، مفهوم‌سازی، گردآوری و تحلیل داده‌ها، پیش‌نویس، ویراستاری و نهایی‌سازی نقش یکسانی داشتند.

References

1. Piao X, Ma X, Zhang C, Managi S. Impact of gaps in the educational levels between married partners on health and a sustainable lifestyle: evidence from 32 countries. Sustainability. 2020;12(11):4623. <https://doi.org/10.3390/su12114623>
2. Irastorza N. Sustainable marriages? Divorce patterns of binational couples in Europe versus North America. Ethnicities. 2016;16(4):649–83. <https://doi.org/10.1177/1468796816638403>
3. Fayyaz Saberi MH, Toozandehjani H, Samari AA, Nejat H. Predicting marriage stability based on marital adjustment and sexual self-disclosure by the mediating role of emotional intelligence. Research in Clinical Psychology and Counseling. 2020;9(2):56–70. [Persian] <https://doi.org/10.22067/ijap.v9i2.81087>

4. Cobbinah JE, Osei-Tutu EM. Pre-marital counselling and sustainability of marriages in contemporary Ghanaian society. *International Journal of Political Activism and Engagement*. 2019;6(1):52–64. <https://doi.org/10.4018/IJPAE.2019010104>
5. Goldberg JS, Carlson MJ. Parents' relationship quality and children's behavior in stable married and cohabiting families. *J Marriage Fam*. 2014;76(4):762–77. <https://doi.org/10.1111/jomf.12120>
6. Shademani F. Predicting marital satisfaction based on parental marital satisfaction and healthy family-of-origin. *Quarterly Journal of Family and Research*. 2020;17(1):145–63. [Persian] <https://qjfr.ir/article-1-1421-en.pdf>
7. Fincham FD, May RW. Infidelity in romantic relationships. *Curr Opin Psychol*. 2017;13:70–4. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2016.03.008>
8. Jamshidi A, Sahebdel H, Shakory Z. Communicational beliefs and degree of marriage instability among the female and male married. *Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal*. 2017;2(2):1–14. [Persian] <http://fpcej.ir/article-1-131-en.pdf>
9. Li C, Jiang S, Fan X, Zhang Q. Exploring the impact of marital relationship on the mental health of children: does parent-child relationship matter? *J Health Psychol*. 2020;25(10–11):1669–80. <https://doi.org/10.1177/1359105318769348>
10. Huang CY, Sirikantraporn S, Pichayayothin NB, Turner-Cobb JM. Parental attachment, adult-child romantic attachment, and marital satisfaction: an examination of cultural context in Taiwanese and Thai heterosexual couples. *Int J Environ Res Public Health*. 2020;17(3):692. <https://doi.org/10.3390/ijerph17030692>
11. Refahi Z. Relation between attachment styles and marital conflicts through the mediation of demographic variables in couples. *International Journal of Medical Research & Health Sciences*. 2016; 5(11):643–52.
12. Mohammad Sharooni R, Shokri O, Hosseinzadeh Taghvaei M, Danesh E, Borjali A. The modeling of structural relationship of marital conflict concerning attachment styles, narcissism sensation seeking, and marital burnout in couples. *Middle Eastern Journal of Disability Studies*. 2020;10:23. [Persian] <https://jdisabilstud.org/article-1-1714-en.pdf>
13. Jalovaara M, Kulu H. Separation risk over union duration: an immediate itch? *Eur Sociol Rev*. 2018;34(5):486–500. <https://doi.org/10.1093/esr/jcy017>
14. León F. For-me-ness, for-us-ness, and the we-relationship. *Topoi*. 2020;39(3):547–58. <https://doi.org/10.1007/s11245-018-9556-2>
15. Gildersleeve S, Singer JA, Skerrett K, Wein S. Coding "we-ness" in couple's relationship stories: a method for assessing mutuality in couple therapy. *Psychother Res*. 2017;27(3):313–25. <https://doi.org/10.1080/10503307.2016.1262566>
16. Skerrett K. Resilient relationships: Cultivating the healing potential of couple stories. In: *Creating connection: a relational-cultural approach with couples*. New York, US: Routledge/Taylor & Francis Group; 2013. pp: 45–60.
17. Sanagoei Zadeh M. Identification of factors related to marriage stability in Iranian Studies (2010 – 2020). *Journal of Public Policy*. 2021;7(3):261–77. [Persian] <https://doi.org/10.22059/jppolicy.2021.83378>
18. Ghasemi V. Estimation of optimum sample size in structural equation modeling assessing its adequacy for social researchers. *Iranian Journal of Sociology*. 2011;12(4):126–47. [Persian] http://www.jsi-isa.ir/article_24095_40b1d8a0d74bb7a8ba1b926a2327cab5.pdf
19. Edwards JN, Johnson DR, Booth A. Coming apart: a prognostic instrument of marital breakup. *Family Relations: An Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies*. 1987;36:168–70. <https://doi.org/10.2307/583948>
20. Ghezelseflo M, Hashemi S. Prediction of marital instability: couple intimacy and relational maintenance strategy. *Biannual Journal of Applied Counseling*. 2018;8(1):1–18. [Persian] <https://doi.org/10.22055/jac.2018.24123.1535>
21. Sanaei Zaker B. *Family and marriage measurement scales*. Tehran: Be'sat Publication; 2008.
22. Bell M, Billington R, Becker B. A scale for the assessment of reality testing: reliability, validity, and factorial invariance. *J Consult Clin Psychol*. 1985;53:506–11. [Persian] doi: [10.1037//0022-006x.53.4.506](https://doi.org/10.1037//0022-006x.53.4.506)
23. Bell MD. *Bell Object Relations and Reality Testing Inventory (BORRTI) Manual*. US, Los Angeles: Western Psychological Services; 1995.
24. Hadinezhad H, Tabatabaeian M, Dehghani. A preliminary study for validity and reliability of Bell Object Relations and Reality Testing Inventory. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 2014;20(2):162–9. [Persian] <https://ijpcp.iuims.ac.ir/article-1-2184-en.pdf>
25. Mesgarian F, Azadfallah P, Farahani H, Ghorbani N. Psychometric properties of Bell Object Relations Inventory (BORI). *Clinical Psychology and Personality*. 2020;15(2):193–204. [Persian] <https://doi.org/10.22070/cpap.2020.2828>
26. Cheraghi M, Mazaheri MA, Mootabi F, Panaghi L, Sadeghi MS, Salmani K. Family triad systemic scale: an instrument for assessment of relationships between couple and families of origin. *Journal of Family Research*. 2017;13(3):343–60. [Persian] https://jfr.sbu.ac.ir/article_97571_124b69b8caf9d1f60a58bff4ed7d7f0f.pdf

27. Sharifzadeh M, Safari S, Heidari chiane A. Fitting and path analysis knowledge management model and its role in the creativity faculty members (the case of implementing universities distance education). *Education Strategies in Medical Sciences*. 2017;10(3):172–9. [Persian] <https://edcbmj.ir/article-1-1168-en.pdf>
28. Ghorbani A, Jomenia SJ. The role of social factors (family, school, peer group) in socialization of students in Golestan province. *Journal of Applied Sociology*. 2018;29(2):113–28. [Persian] <https://doi.org/10.22108/jas.2018.100602.1013>
29. Jalali I, Ahadi H, Kiyamanesh AR. The effectiveness of family training based on Olson approach for family adaptation and cohesion. *Psychological Methods and Models*. 2016;7(24):1–22. [Persian] https://jpmm.marvdasht.iau.ir/article_2014_893f298b9d813d9898a2a1714051eda2.pdf
30. Khakpour I, Nazari AM, Zahra Kar K. The prediction of marital adjustment based on triangulation and structure of power in a family. *Thoughts and Behavior in Clinical Psychology*. 2014;9(33):37–46. [Persian] https://jtbcpriau.ac.ir/article_98_800bb8388a176a89767f444d0ed59b78.pdf
31. Modares M. Studying the relationship between adult attachment style to parents with stress, anxiety and depression. *Journal of Fundamentals of Mental Health*. 2011;13(50):194–202. [Persian] <https://doi.org/10.22038/jfmh.2011.1019>
32. Mehman Navazan A, Ali Akbari Dehkordi M, Kakojoybari AA. Impact of attachment styles, family cohesion and adaptability on the level of resiliency as it relates to the feeling of homesickness among freshman students living in dormitories of Alzahra University. *Women's Studies (Sociological & Psychological)*. 2014;12(4):173–204. [Persian]
33. Jwaheri Mohamadi M, Klantar Kosheh SM, Farah Baksh K. The comparison of marital satisfaction between traditional and non–traditional couples in Tehran. *Family Counseling and Psychotherapy*. 2015;5(2):123–42. [Persian] https://fcp.uok.ac.ir/article_15726_b26b0e32e1be9d97cba9c628f339a835.pdf